

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Institutas
Pamatinės filosofijos istorijos problemos	H 001	Filosofijos	Filosofijos

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
paskaitos		konsultacijos	2
Individualus	8	seminarai	

Dalyko anotacija

Privalomas profilinis kursas "Pamatinės filosofijos istorijos problemos" yra tiesiogiai siejamas su doktoranto disertacijos tematika, t. y. doktorantai studijuoja visus dalyko sande nurodytus klausimus sutinkamai su bendrojo pobūdžio rengiamos daktaro disertacijos problematika. Doktorantas turi būti gerai susipažinęs su konkrečiais filosofijos šaltiniais, pagrindinėmis kontroversijomis, problemomis ir jų sprendimo būdais; gebėti savarankiškai identifikuoti svarbiausias teorines nuostatas ir metodologines prielaidas, palyginti filosofines kryptis ir rasti sąlyčio, sutapimo ir išsiskyrimo taškus. Būtina sėkmingo pasirengimo egzaminui sąlyga – pirminių šiuolaikinės filosofinės literatūros ir šaltinių studijos.

Atsiskaitymą ir vertinimą sudaro dvi dalys: (a) išplėstinis atsakymas raštu į du klausimus, numatytus kurso programoje; (b) atsakymai žodžiu į egzamino komisijos pateiktus klausimus. Klausimus atsakymui raštu prieš 10 darbo dienų pateikia egzamino komisijos pirmininkas. Doktorantas prieš dvi darbo dienas iki egzamino datos pateikia atsakymą katedros e-pašto adresu - po 10.000 sp. ženklų rišlaus teksto kiekvienam klausimui. Atsakydamas raštu doktorantas turi (1) atskleisti svarbiausias klausimo problematikos teorines prielaidas, išskirti esmines tezes, probleminius laukus ir kontroversijų taškus; (2) parodyti, kuo atsakinėjamas klausimas yra reikšmingas ir naudingas rengiamai disertacijai temų, metodų, polemikos, kontroversijų ar kt. aspektais. Egzaminas vyksta pokalbio forma, o vertinimą lemia doktoranto atsakymai į visus egzamino metu užduotus klausimus: doktorantas atsako į patikslinamuosius atsakymo raštu klausimus, taip pat į kitus komisijos narių užduotus klausimus, nurodytus kurso programoje. Vertinamas doktoranto gebėjimas raštu ir žodžiu artikuliuoti esmines filosofijos kryptių kontroversijas, jų diachroninį ir sinchroninį kontekstą bei konceptualines sąsajas, o taip pat pagrįsti jų relevantiškumą rengiamos disertacijos problematikai.

1	Metodologinės filosofijos istorijos problemos.
2	Klasikinė senosios Indijos filosofija (astika ir nastika mokyklos).
3	Vedantizmas ir kitos poklasikinės Indijos filosofinės sistemos.
4	Senoji Kinijos filosofija (konfucionizmas, legizmas, daosizmas)
5	Rytų filosofinių tradicijų recepcija Vakarų filosofijoje.
6	Vakarų filosofinio diskurso pradžia senovės Graikijoje (ištakos, Mileto mokykla, Pitagoro mokykla).
7	Būties problemos ištakos (Hērakleitas, Ksenofanas, Parmenidas).
8	Senovės graikų atomizmas.
9	Sofistinis sąjūdis ir Sokratas.
10	Antikinio skepticizmo raida.
11	Platono filosofija.
12	Aristotelio filosofija.
13	Stoicizmo ir epikūrizmo filosofija.
14	Neoplatonizmas.
15	Eudemonijos problema antikinėje filosofijoje.
16	Valstybinės santvarkos problema antikinėje filosofijoje
17	Religijos problema antikinėje filosofijoje.

18	Epistemologinės filosofijos antikinėje filosofijoje
19	Patristika ir Aurelijaus Augustino doktrina.
20	Arabų filosofija ir scholastika.
21	Tomizmo filosofija.
22	Scholastinio filosofavimo principai ir problematika
23	Universalijų problema scholastinėje filosofijoje.
24	Tikėjimo ir žinojimo problema viduramžių filosofijoje.
25	Laisvos valios problema viduramžių filosofijoje.
26	Pagrindinės Renesanso filosofijos problemos.
27	Racionalistinė ir empiristinė XVII-XVIII amžių epistemologija.
28	Kanto transcendentalizmas.
29	Hegelio dvasios fenomenologija ir dialektinis metodas.
30	Vokiečių klasikinės filosofijos problematika ir kontroversijos.
31	Šviečiamosios filosofijos projektai.
32	Romantinė XIX amžiaus vokiečių filosofija.
33	Racionalistinės filosofijos kritika XIX amžiuje.
34	Socialinė marksizmo filosofija.
35	Hermeneutinė XIX amžiaus filosofija.
36	Pozityvizmo filosofija XIX amžiuje.
37	Istorijos ir kultūros filosofija.
38	Lietuvos filosofija iki XX amžiaus.
39	Lietuvos filosofijos raida XX amžiuje.
40	Lietuvos išeivijos filosofija.

Auditoriniai užsiėmimai vyksta pagal esamą poreikį.

Atsiskaitymo reikalavimai siejami su disertacijos tematika ir yra nustatomi individualiai.

Pagrindinė literatūra

Rekomenduojamos apžvalginės filosofijos istorijos studijos:

E. Brehier. *Historie de la philosophie*, vol. 1-3, 1981.

F. Copleston. *A History of Philosophy*, vol 1-9, 1946-1974.

S. Dasgupta. *A History of Indian Philosophy*, vol. 1-5, 1922.

G. Reale. *A History of Ancient Philosophy*, vol. 1-5, 1985-1990 (*Storia della filosofia antica* in 5 volumi (1975).

K.Vorlander. *Geschichte der Philosophie*, (rde), Bd. 1-5, 1963-1967.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Naglis Kardelis	Dr.	<p>Europos dvasios žemėlapis braižytojas // <i>Problemos</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1392-1126. 2016, T. 90, p. 192-196. DOI: 10.15388/Problemos.2016.90.10148.</p> <p>The wisdom of place: the essence, origins, and modes Lithuanian philosophical philotopy of Arvydas Šliogeris (kartu su J. Kučinsku) // <i>GSTF journal of general philosophy (JPhilo)</i>. Singapore : GSTF. ISSN 2345-7856. eISSN 2345-7937. 2016, Vol. 2, no 2, p. 17-28. DOI: 10.5176/2345-7856_2.2.30.</p> <p>Sielos polėkiai ir nuopuoliai: keletas paralelių tarp Platono ir Freudo // <i>Psichoanalizės fenomeno interpretacijos = Interpretations of the phenomenon of psychoanalysis / Lietuvos kultūros tyrimų institutas; sudarytojai ir moksliniai redaktoriai Antanas Andrijauskas, Vytautas Rubavičius. - Ser. : Neklasikinė</i></p>

		<p>ir XX a. filosofija = Non-classical and 20th Philosophy. Kn. 6. Vilnius : Meno rinkos agentūra, 2016. ISBN 9786098014181. p. 105-122.</p> <p>Arvydas Šliogeris ir Rytai. Arvydo Šliogerio ir Samkhjos filosofinių sistemų struktūrinės paralelės bei vertybinės takoskyros kartu su J. Kučinsku) // Kultūrologija 20: Rytai-Vakarai: Komparatyvistinės studijos XIV. ISSN 1822-2242. Vilnius : Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2016. ISBN 9789955868903. p. 353-398.</p> <p>Pusiausvyros siekis Arvydo Šliogerio filosofijoje = Striving for balance in Arvydas Šliogeris' philosophy kartu su J. Kučinsku) // Problemos. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1392-1126. 2015, T. 88, p. 19-35.</p> <p>Lietuvos filosofija - kaip istorija, dabartis ir ateities vizija // Problemos / Vilniaus universitetas. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1392-1126. 2014, t. 85, p. 191-199.</p>
Arūnas Mickevičius	Dr.	<p>Mickevičius, A. (2017). Why H. G. Gadamer's "philosophical hermeneutics" cannot belong to the "metaphysics of presence"? <i>Filosofija. Sociologija</i>, 28(3), 182-193</p> <p>Mickevičius, A. (2020). Arūno Sverdiolo hermeneutika. <i>Problemos</i>, priedas, 48-57. doi:10.15388/Problemos.Priedas.20.5</p> <p>Mickevičius, A. (2023). H.-G. Gadameris: trys aštu santykio rūšys. <i>Logos</i>, 116, 6-23</p> <p>Mickevičius, A. (2022). Hans-Georg Gadamer: verbum interius importance for hermeneutics. <i>Вестник Томского государственного университета. Философия. Социология. Политология = Tomsk State University Journal of Philosophy, Sociology and Political Science</i>, 65, 100-110. doi:10.17223/1998863X/65/10</p>
Marius Povilas Šaulauskas	Dr. (hp)	<p>„Revizionistinis konstruktyviojo empirizmo normatyvumas“ (kartu su J. Bujoku). - <i>Problemos</i>, Nr. 83, Vilnius, 2014, p. 48-61;</p> <p>„Heideggerio bylos“ byla: filosofijos silpnatvė ir stiprybė“ (kartu su L. Adomaičiu). - <i>Sociologija. Mintis ir veiksmas</i>, nr. 1 (34). Vilnius: VU ir KU, 2015, p. 5-15;</p> <p>„Frege's Bedeutung kaip reikšmė ir kaip nurodymas“ (kartu su A. Plėšniu). - <i>Problemos</i>, Nr. 91, Vilnius, 2017, p. 29-43;</p> <p>„Ecological citizenship: habitus of care in the public sphere“ (kartu su A. Bartkiene, R. Bikauskaite). - <i>Problemos</i>. Vilniaus universiteto leidykla, 2018, t. 93, p. 129-141;</p> <p>„Rethinking Ecological Citizenship“ (kartu su A. Bartkiene, R. Bikauskaite, D. Mincyte). - Vilnius, Lithuania: Vilnius University Press, 2019.</p>

Patvirtinta Filosofijos mokslo doktorantūros komitete 2019 m. spalio 22 d., protokolo Nr. 250000-KI-41

Filosofijos mokslo doktorantūros komiteto pirmininkas prof. dr. Marius Povilas Šaulauskas